

EUROPSKA
KOMISIJA

Bruxelles, 17.5.2018.
COM(2018) 293 final

ANNEX 2

PRILOG

**KOMUNIKACIJI KOMISIJE EUROPSKOM PARLAMENTU, VIJEĆU,
EUROPSKOM GOSPODARSKOM I SOCIJALNOM ODBORU I ODBORU REGIJA**

EUROPA U POKRETU
Održiva mobilnost za Europu: sigurna, povezana i čista

PRILOG 2. – Strateški akcijski plan za baterije

I. Kontekst politike

Razvoj i proizvodnja baterija strateški su imperativi za Europu u kontekstu prelaska na čistu energiju i ključni elementi za postizanje konkurentnosti europskog automobilskeg sektora.

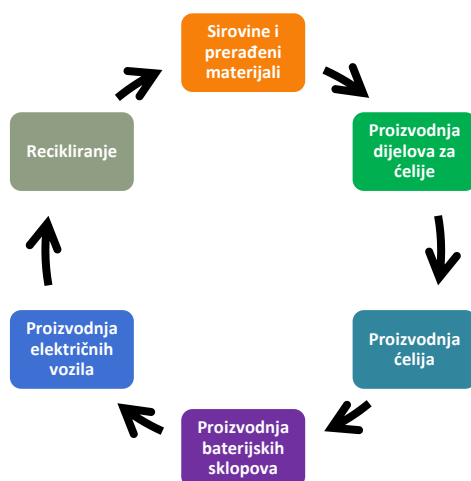
U listopadu 2017. Europska komisija pokrenula je „**Europski savez za baterije**”¹ – platformu za suradnju s ključnim industrijskim dionicima, zainteresiranim državama članicama i Europskom investicijskom bankom.

Brza izgradnja konkurentne i održive industrije za proizvodnju baterija u Europi izvanredno je složen pothvat, a Europa mora održati korak u globalnoj utrci. Prema nekim predviđanjima Europa bi nakon 2025. mogla dominirati na tržištu baterija vrijednom do 250 milijardi EUR godišnje, gradnjom 10 do 20 gigatvornica (postrojenja za masovnu proizvodnju baterijskih ćelija)² koje bi zadovoljile potražnju u EU-u. S obzirom na razmjere i brzinu investiranja koje je potrebno, takav se strateški pothvat ne može postići fragmentarnim djelovanjem.

Ciljevi su ovog strateškog akcijskog plana Komisije omogućavanje da Europa zauzme vodeće mjesto u ključnoj industriji budućnosti, poticanje stvaranja radnih mjesta i rasta u kružnom gospodarstvu te osiguravanje čiste mobilnosti, čistijeg okoliša i bolje kvalitete života za njezine građane.

Komisija promiče **prekogranični, integrirani europski pristup** koji obuhvaća **cijeli lanac vrijednosti** sustava za baterije, s naglaskom na **održivost**, od vađenja i prerade sirovina, faze projektiranja i izrade baterijskih ćelija i baterijskih sklopova te njihove uporabe, ponovne uporabe, recikliranja i zbrinjavanja u kontekstu kružnog gospodarstva.

Vrijednosni lanac baterija

Takvim će se pristupom promicati proizvodnja i korištenje visokokvalitetnih baterija i postaviti standardi održivosti duž lanca vrijednosti.

¹ https://ec.europa.eu/growth/industry/policy/european-battery-alliance_en

² Izvor: Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) Inno-energy <http://www.innoenergy.com/>

Ovaj strateški akcijski plan razvijen je uz intenzivna savjetovanja s dionicima uključujući industriju i države članice u okviru „Europskog saveza za baterije” te se nadovezuje na pristup u kojem industrija ima vodeću ulogu, pri čemu su industrijski subjekti iz EU-a sami osmislili ciljana djelovanja i počeli ih primjenjivati³.

U ovom strateškom akcijskom planu kombiniraju se ciljane mjere na razini EU-a, među ostalim u području sirovina (primarnih i sekundarnih), istraživanja i inovacija, financiranja i ulaganja, standardizacije i regulative te razvoju znanja i vještina, **kako bi Europa postala globalnim predvodnikom u proizvodnji i uporabi održivih baterija, u kontekstu kružnog gospodarstva.**

Konkretnije, njegovi su ciljevi:

- **osigurati dostupnost sirovina** iz zemalja bogatih resursima izvan EU-a, olakšati dostupnost europskih izvora sirovina i omogućiti iskorištavanje **sekundarnih sirovina** recikliranjem baterija u kružnom gospodarstvu;
- **podupirati europsku proizvodnju baterijskih ćelija u velikim razmjerima i potpuno konkurentni vrijednosni lanac u Europi;** povezati ključne industrijske aktere i nacionalna i regionalna tijela; djelovati u suradnji s državama članicama i Europskom investicijskom bankom u cilju potpore inovativnim projektima proizvodnje s važnom prekograničnom dimenzijom i dimenzijom održivosti u cijelom vrijednosnom lancu baterija;
- **ojačati predvodničku ulogu industrije intenziviranjem EU-ovih istraživanja i inovacija** usmjerenih na potporu naprednim (npr. Li-ion) i revolucionarnim tehnologijama (npr. elektroliti koji su vodljivi u čvrstom stanju) u sektoru proizvodnje baterija. To obuhvaća ciljanu potporu u svim karikama vrijednosnog lanca (napredni materijali, novi kemijski sastav, proizvodni procesi, sustavi upravljanja baterijama, recikliranje, inovativni poslovni modeli) te bi trebalo biti dobro povezano s industrijskim okruženjem i pridonositi uvođenju inovacija te njihovoj industrijskoj primjeni;
- **razviti i podržavati visokokvalificiranu radnu snagu u svim dijelovima vrijednosnog lanca baterija** kako bi se riješio problem nedostatka vještina, i to djelovanjima na razini EU-a i država članica uz osiguravanje odgovarajućeg osposobljavanja, prekvalifikacije i usavršavanja te privlačenjem u Europu svjetskih stručnjaka u razvoju i proizvodnji baterija;
- **podupirati održivost proizvodnje baterijskih ćelija u EU-u uz najmanji mogući utjecaj na okoliš,** primjerice upotrebom energije iz obnovljivih izvora u proizvodnom procesu. Taj bi se cilj posebno trebao postići postavljanjem zahtjeva za sigurnu i održivu proizvodnju baterija;
- **osigurati usklađenost sa širim poticajnim i regulatornim okvirom⁴** (Strategijom za čistu energiju, paketima za mobilnost, trgovinskom politikom EU-a itd.) radi potpore uvođenju baterija i skladištenju energije.

³ Više od 120 industrijskih i inovatorskih subjekata sudjelovalo je u ovoj inicijativi te je zajednički iznijelo preporuke u pogledu prioriteta djelovanja koja se sada konkretiziraju. <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>

⁴ Strategija „Čista energija za sve Europljane”: COM(2016) 860; Strategija za mobilnost s niskom razinom emisije COM(2016) 501; Europa u pokretu – Paket za mobilnost I.: COM(2017) 283; Paket za mobilnost II.: COM(2017) 675.

II. Područja za strateška djelovanja

1. Osiguravanje održive opskrbe sirovinama

Cilj je strategije EU-a za sirovine osigurati gospodarstvu EU-a pristup sirovinama.⁵ Ta politika, koja je 2012. pokretanjem Europskog partnerstva za inovacije u području sirovina dobila novi zamah, temelji se na: 1. održivoj nabavi sirovina s međunarodnih tržišta, 2. održivoj domaćoj proizvodnji sirovina i 3. učinkovitoj upotrebi resursa i opskrbi sekundarnim sirovinama. U rujnu 2017. Komisija je donijela Obnovljenu strategiju industrijske politike EU-a u kojoj je naglašena važnost sirovina, posebno kritičnih sirovina, za konkurentnost svih industrijskih vrijednosnih lanaca, odnosno za gospodarstvo EU-a.⁶

EU stoga mora osigurati pristup opskrbnim lancima sirovina za baterije. Li-ion je trenutačno glavna tehnologija za elektromobilnost i dominirat će na tržištu tijekom idućih godina. Za Li-ion baterije potrebne su razne sirovine, uključujući litij, kobalt, nikal, mangan, grafit, silicij, bakar i aluminij. Opskrba nekima od tih materijala, posebno kobaltom, prirodnim grafitom i litijem, važno je pitanje danas i u budućnosti s obzirom na to da su potrebne velike količine i/ili vrlo koncentrirani izvori sirovina. Pri tome je ključni element održivost vađenja i eksploatacije tih resursa; s druge strane, recikliranje materijala imat će sve veću važnost za EU jer omogućuje diverzifikaciju opskrbe te bi ga trebalo poticati u kontekstu prelaska na kružno gospodarstvo⁷.

EU bi stoga trebao osigurati dostupnost sirovina iz zemalja bogatih resursima izvan EU-a, uz istovremeno povećavanje proizvodnje primarnih i sekundarnih sirovina iz europskih izvora. Nadalje, trebao bi promicati i ekološki dizajn, zamjenske materijale i učinkovitiju uporabu kritičnih materijala za baterije, njihovu ponovnu uporabu i recikliranje.

Ključna djelovanja

Komisija će:

- ažurirati popis kritičnih sirovina EU-a, koji je utvrđen 2017., u cilju mapiranja sadašnjih i budućih izvora primarnih sirovina za baterije; procijeniti potencijal unutar EU-a za dobivanje sirovina za baterije, uključujući kobalt (Finska, Francuska, Švedska i Slovačka), litij (Austrija, Češka, Finska, Irska, Portugal, Španjolska i Švedska), prirodni grafit (Austrija, Češka, Njemačka, Slovačka i Švedska), nikal (Austrija, Finska, Francuska, Grčka, Poljska, Španjolska i Ujedinjena Kraljevina); procijeniti potencijal u cijelom EU-u za dobivanje sekundarnih sirovina; iznijeti preporuke u cilju optimiziranja dobivanja sirovina za baterije u EU-u. (četvrto tromjesečje 2018.)
- upotrijebiti sve primjerene instrumente trgovinske politike (poput sporazumâ o slobodnoj trgovini) kako bi osigurala pravedan i održiv pristup sirovinama u trećim zemljama i promicala društveno odgovorno rudarstvo. (trajno)

⁵ COM(2008) 699. Vidjeti i Radni dokument službi Komisije – Izvješće o sirovinama za namjene baterija koji je u pripremi.

⁶ Obnovljena strategija industrijske politike: COM(2017) 479.

⁷ To je jedan od faktora koji smanjuju rizik, prema metodologiji primijenjenoj za procjenu kritičnosti opskrbe (izvješće JRC-a, 2017., <https://publications.europa.eu/s/gcBP>).

- podupirati istraživanja i inovacije usmjerene na isplativu proizvodnju, zamjenu i učinkovitiju uporabu kritičnih sirovina za baterije, s perspektivom razvoja standarda (vidjeti područje za strateško djelovanje 5. dalje u tekstu). (2018.–2020.)
- pokrenuti dijalog s državama članicama u okviru Skupine za dobavu sirovina i upravljačke skupine na visokoj razini Europskog partnerstva za inovacije u području sirovina (EIP sirovine) kako bi se u cilju zadovoljavanja strateških potreba za materijalima za baterije ocijenila primjerenost njihovih politika za sirovine, kodeksa rudarenja i poticaja za istraživanje. Predstaviti rezultate na konferenciji na visokoj razini Europskog partnerstva za inovacije u području sirovina u studenome 2018. (četvrto tromjesečje 2018.)

2. Potpora europskim projektima koji obuhvaćaju različite segmente vrijednosnog lanca baterija, uključujući proizvodnju ćelija

„Europski savez za baterije” brzo se razvija. Nakon njegova pokretanja u listopadu 2017. zabilježene su vidljive promjene; industrijski konzorciji najavili su razvoj proizvodnje baterijskih ćelija i povezanih sustava i nova partnerstva u tom području. U cilju zadržavanja vodeće pozicije u automobilske industriji i inovacijama potrebno je djelovanje – koje je već započelo – u smislu povećanja proizvodnje baterijskih ćelija u Europi i nadograđivanja i pojačavanja ostalih segmenata vrijednosnog lanca baterija (primjerice materijala, strojeva i procesa za proizvodnju, sustava upravljanja baterijama itd.) kao dio integriranog i konkurentnog sustava.

Države članice i industrija pozvale su Komisiju da i dalje pomaže okupljanje ključnih industrijskih subjekata i podržava projekte proizvodnje s važnom prekograničnom dimenzijom, odnosno projekte čiji je cilj integriranje različitih elemenata vrijednosnog lanca baterija.

Ključna djelovanja

Komisija će:

- nastaviti rad usmjeren na partnerstva s dionicima duž vrijednosnog lanca baterija u cilju promicanja i olakšavanja velikih projekata za proizvodnju nove generacije baterija i uspostave inovativnog, integriranog, održivog i konkurentnog vrijednosnog lanca baterija u Europi. (2018.–2019.)
- sudjelovati u stalnom dijalogu s uključenim državama članicama kako bi istražila učinkovite načine za zajedničku potporu inovativnim projektima proizvodnje koji premašuju vrhunac tehnologije te na najbolji način okupila resurse EU-a i nacionalne resurse u tom cilju. To može biti, primjerice, u obliku važnog projekta od zajedničkog europskog interesa⁸. (četvrto tromjesečje 2018.)
- nastaviti blisko surađivati sa zainteresiranim državama članicama i Europskom investicijskom bankom u cilju omogućavanja javnog financiranja ili potpore za projekte proizvodnje baterijskih ćelija koji su već spremni, u cilju poticanja i jačanja ulaganja u privatnom sektoru te smanjivanja rizika. U tu svrhu Komisija će djelovati kao koordinator,

⁸ Važni projekti od zajedničkog europskog interesa su projekti koji uključuju više od jedne države članice i pridonose strateškim ciljevima Unije te stvaraju pozitivne učinke na europsko gospodarstvo i društvo u cjelini. Kad je riječ o istraživanju, razvoju i inovacijama, ti projekti moraju biti jako inovativne prirode, to jest premašivati vrhunac tehnologije u predmetnim sektorima – vidjeti Komunikaciju Komisije 2014/C 188/02 iz svibnja 2014.

jačati svijest o raznim instrumentima za financiranje i potpore koji su dostupni i olakšavati im pristup (npr. Europska investicijska banka⁹, Programi za demonstracijske projekte u području energetike u okviru Innovfina¹⁰, Obzor 2020.¹¹, Europski fond za regionalni razvoj¹², Europski fond za strateška ulaganja¹³, Fond za inovacije¹⁴), kako bi se podupirali inovativni projekti povezani s baterijama, uključujući probne proizvodne linije i uvođenje naprednih tehnologija u velikim razmjerima. To će uključivati transparentne i uključive informativne sastanke o kriterijima prihvatljivosti za te instrumente, za poduzeća i države članice s dokazanim interesom u predmetnom području. (2018.–2019.)

- na zahtjev zainteresiranih regija i u suradnji s relevantnim državama članicama, olakšati razvoj „međuregionalnog partnerstva za baterije” u okviru postojećih tematskih platformi za pametnu specijalizaciju u području energetike ili industrijske modernizacije¹⁵. (prvo tromjesečje 2019.)
- blisko surađivati s relevantnim državama članicama i regijama u cilju usmjeravanja dostupnih financijskih sredstava za istraživanje i inovacije u okviru kohezijske politike (2014.–2020.: 44 milijarde EUR) koja se, među ostalim, mogu koristiti i za baterije¹⁶. (2018.–2020.)
- utemeljiti, u bliskoj suradnji s Europskom investicijskom bankom, namjenski portal za financiranje baterija (jedinostveni centar za ulaganja) kako bi se dionicima olakšao pristup odgovarajućoj financijskoj potpori i pomoglo im se u spajanju financijskih instrumenata prema potrebi. (četvrto tromjesečje 2018.)
- općenito poticati privatne ulagače duž vrijednosnog lanca da u potpunosti iskoriste mogućnosti koje su dostupne u okviru održivog financiranja kako je izneseno u Komisijinu Akcijskom planu o financiranju održivog rasta¹⁷. (2018.–2019.)

3. Jačanje predvodničke uloge industrije intenziviranjem EU-ovih istraživanja i inovacija u cijelom vrijednosnom lancu

Kako bi se poticala europska konkurentnost, potrebno je alocirati znatne resurse za potporu istraživanjima i inovacijama u kojima je napredak postupan (npr. napredne Li-ion tehnologije) ili revolucionaran (npr. elektroliti koji su vodljivi u čvrstom stanju). Potrebna su istraživanja u području naprednih materijala (primarnih i sekundarnih, tj. recikliranih), različitog kemijskog sastava baterija, naprednih proizvodnih procesa, recikliranja i ponovne uporabe. Navedeno bi

⁹ <http://www.eib.org/>

¹⁰ <http://www.eib.org/products/blending/innovfin/products/energy-demo-projects.htm>

¹¹ <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/>

¹² http://ec.europa.eu/regional_policy/en/funding/erdf/

¹³ http://ec.europa.eu/growth/industry/innovation/funding/efsi_en

¹⁴ Fond za inovacije osnovan u skladu sa sustavom EU-a za trgovanje emisijama ima za cilj podupirati inovativne pionirske demonstracijske projekte u području skladištenja energije, inovacije u području niskougličnih tehnologija u industriji, hvatanje i skladištenje ugljika bez opasnosti za okoliš i inovativne obnovljive izvore energije. Djelovat će sredstvima prikupljenima prodajom 450 milijuna emisijskih jedinica u okviru sustava trgovanja emisijama EU-a, što može značiti 4,5 milijarde EUR po cijeni od 10 EUR po jedinici ili 11 milijardi EUR po cijeni od 25 EUR po jedinici. Prvi poziv se planira za 2020.

¹⁵ <http://s3platform.jrc.ec.europa.eu/>

¹⁶ Razvijena je 121 strategija pametne specijalizacije u procesu odozdo prema gore zahvaljujući uključenosti širokog kruga dionika. Uz 44 milijarde EUR koje je moguće usmjeriti pomoću tih strategija za pametnu specijalizaciju, dostupno je i oko 70 milijardi EUR iz Europskog fonda za regionalni razvoj za potporu energetski učinkovitom i dekarboniziranom prometnom sektoru. Te strategije pomažu pri korištenju sredstava Europskog fonda za regionalni razvoj i stvaranju niza industrijskih projekata putem međuregionalne suradnje, sudjelovanja klastera i uz uključivanje industrije. (prvo tromjesečje 2019.)

¹⁷ https://ec.europa.eu/info/publications/180308-action-plan-sustainable-growth_en

trebalo biti dobro povezano sa sustavom industrije u vrijednosnom lancu, kako bi se ubrzala industrijska primjena EU-ovih inovacija.

Ključna djelovanja

Komisija će:

- u suradnji s državama članicama omogućiti pristup fondovima za istraživanje i inovacije (H2020¹⁸) za inovacijske projekte povezane s baterijama, u skladu s prethodno utvrđenim kratkoročnim i dugoročnim prioritetima za istraživanja duž vrijednosnog lanca baterija¹⁹. To bi trebalo obuhvaćati i inovativne projekte uvođenja, uključujući probne proizvodne linije za proizvodnju baterija i obradu primarnih/sekundarnih sirovina. (2018.–2020.)
- pokrenuti pozive na podnošenje prijedloga u 2018. i 2019. za dodatni ukupni iznos od 110 milijuna EUR za projekte istraživanja i inovacija u području baterija (uz 250 milijuna EUR koji su već namijenjeni za baterije u okviru programa Obzor 2020. i 270 milijuna EUR koji će biti dodijeljeni za potporu projektima pametnih mreža i pohrane energije kako je najavljeno u paketu Čista energija za sve Europljane²⁰. (2018.–2019.)
- podupirati stvaranje nove Europske tehnološke i inovacijske platforme kako bi se napredovalo u prioritetnim područjima za baterije, definiralo dugoročne vizije te razradilo strateški program istraživanja i povezane planove. Vodstvo u Europskoj tehnološkoj i inovacijskoj platformi preuzet će dionici iz industrije, istraživačka zajednica i države članice, dok će službe Komisije pomagati u njezinu uspostavljanju i pridonijeti u područjima za koja su zadužene. (četvrto tromjesečje 2018.)
- pripremiti pokretanje velike istraživačke inicijative kao glavnog projekta za buduće tehnologije, u čijem bi se okviru moglo podupirati dugoročna istraživanja naprednih baterijskih tehnologija u razdoblju do 2025. i nakon toga. Ti glavni projekti za buduće tehnologije obično traju 10 godina, uz ukupnu potporu od oko milijardu EUR sufinanciranu iz proračuna EU-a²¹. (četvrto tromjesečje 2018.)
- poticati revolucionarne inovacije za stvaranje tržišta u područjima kao što su baterije, u okviru pilot-projekta Europskog vijeća za inovacije.²² Za razdoblje od 2018. do 2020. na raspolaganju je proračun od 2,7 milijardi EUR za potporu gotovo 1 000 potencijalno revolucionarnih projekata i 3 000 studija izvedivosti. Ta bi pilot inicijativa mogla biti korisna za razvoj revolucionarnih baterijskih tehnologija (za koje se očekuje da će biti dio projekata za primjenu u prijevozu, energetsom sustavu, proizvodnji itd.). (2018.–2020.)

¹⁸ Dodatnih 110 milijuna EUR dostupno je namjenski za istraživanja i inovacije u području baterija u okviru programa Obzor 2020. Oko 200 milijuna EUR bit će namijenjeno posebno za istraživanje i inovacije u području baterija u razdoblju od 2018. do 2020. uz gotovo 150 milijuna EUR koji su već upotrijebljeni u okviru programa Obzor 2020. U paketu „Čista energija za sve Europljane” najavljeno je da će 270 milijuna EUR biti namijenjeno za potporu pametnim mrežama i projektima skladištenja energije, za koje se također očekuje da će sadržavati znatan dio komponenti koje su povezane s baterijama.

¹⁹ Sada se temelje na 7. akcijskom provedbenom planu Strateškog plana za energetske tehnologije <https://setis.ec.europa.eu/batteries-implementation>, zaključcima Europske komisije (Glavna uprava za istraživanja i inovacije) dobivenima putem radionice za europsko istraživanje i inovacije u području baterijskih ćelija koja je održana 11. i 12. siječnja 2018. s naglaskom na programiranje dodatnog financiranja EU-a za istraživanje baterija i inovacije u okviru H2020 te planu za elektrifikaciju prijevoza Strateškog programa za istraživanje i inovacije u prometu (SWD(2017) 223 od 31. svibnja 2017.).

²⁰ Očekuje se da će za pametne mreže i projekte skladištenja energije biti potrebni znatni baterijski kapaciteti. Uz to, Zajednički istraživački centar u svojem programu ima namjenski projekt povezan s baterijama za pohranu energije prvenstveno za potrebe prijevoza.

²¹ <https://ec.europa.eu/digital-single-market/fet-flagships>. Djelovanja u pripremnoj fazi glavnog projekta trebala bi biti dovršena do četvrtog tromjesečja 2018., a financiranje bi započelo u okviru sljedećeg okvirnog programa za istraživanje i inovacije.

²² <https://ec.europa.eu/programmes/horizon2020/en/h2020-section/european-innovation-council-eic-pilot>

- optimizirati rješenja za integraciju stacionarnih sustava za pohranu energije i električnih vozila u mrežu u okviru projekata pametne mreže i skladištenja energije programa Obzor 2020.²³ i projekata pametnih gradova i zajednica.²⁴ Promicati rješenja za uspješnu integraciju baterija koja imaju jasan potencijal za širenje kako bi bila dio nastojanja za pronalaženje partnera koja se pokreću u okviru Europskog inovacijskog partnerstva za pametne gradove i zajednice (partnerstva među gradovima, poduzećima, bankama, investitorima i promotorima projekata). (2018.–2019.)
- iskoristiti iskustvo stečeno u okviru zajedničkih tehnoloških inicijativa i Europskog instituta za tehnologiju odnosno zajednica znanja i inovacija kako bi se ispitala izvedivost i prikladnost različitih vrsta javno-privatnih partnerstava, uključujući za razvoj baterija²⁵. (2020. i nadalje)

4. Razvijanje i podržavanje visokokvalificirane radne snage u svim dijelovima vrijednosnog lanca baterija

Radna snaga u EU-a je visokokvalificirana, ali nedostaju specijalizirane vještine povezane s baterijama, posebno u pogledu primijenjenog procesnog projektiranja i proizvodnje ćelija. Kako bi se riješio problem nedostatka vještina, potrebna su djelovanja na razini EU-a i na razini država članica.

Ključna djelovanja

Komisija će:

- utvrditi koje su vještine potrebne duž vrijednosnog lanca te utvrditi načine i rokove za rješavanje tog problema. (četvrto tromjesečje 2018.)
- omogućiti pristup laboratorijima EU-a za ispitivanje baterija Komisijina Zajedničkog istraživačkog centra u cilju razvoja potrebnih vještina i kapaciteta²⁶. Ostale će se istraživačke centre poticati da slijede taj primjer. (četvrto tromjesečje 2018.)
- predložiti baterije kao ključnu temu za financiranje u okviru Plana za sektorsku suradnju u području vještina kako bi se kratkoročno i srednjoročno zadovoljile potrebe u pogledu vještina duž vrijednosnog lanca baterija²⁷. (2018.–2019.)

²³ Oko 90 milijuna EUR godišnje; integracija baterija (uključujući ponovnu uporabu i rješenja vozilo – mreža) u pravilu privlači nemali dio tih financijskih sredstava, čak i ako su pozivi neutralni u pogledu tehnologije. Grupa projekata pametne mreže i skladištenja energije (BRIDGE) ne bavi se samo aspektima tehnoloških inovacija, nego razmatra i poboljšanja poslovnih modela, regulatorna pitanja, upravljanje podacima i prihvaćanje među potrošačima.

²⁴ Daljnjih oko 90 milijuna EUR godišnje, pri čemu mnogi prijedlozi projekata uključuju i (baterijske) elemente za pohranu energije, čak i ako su pozivi neutralni u pogledu tehnologije.

²⁵ Zajednička poduzeća osnovana na temelju članka 187. Ugovora o funkcioniranju Europske unije poseban su pravni instrument kojim se Obzor 2020. provodi u ključnim strateškim područjima javno-privatnim partnerstvom. Njihov je cilj provođenje istraživačkih i inovatorskih aktivnosti kako bi se poboljšala konkurentnost i rješavali veliki društveni izazovi uz aktivno sudjelovanje europske industrije. Sedam zajedničkih poduzeća koja su trenutačno aktivna provode točno određene dijelove programa Obzor 2020. u području prometa (CleanSky2, Shift2Rail i SESAR), prometa/energetike (FCH2), zdravstva (IMI2), biogospodarstva (BBI) i elektroničkih komponenata i sustava (ECSEL).

²⁶ <https://ec.europa.eu/jrc/en/research-facility/open-access>

²⁷ Plan za sektorsku suradnju u području vještina okvir je za stratešku suradnju s ciljem kratkoročnog i srednjoročnog zadovoljavanja potreba za određenim vještinama u pojedinim gospodarskim sektorima. Plan je trenutačno usredotočen na prvih pet sektora, uključujući: automobilsku industriju, pomorsku tehnologiju, svemir (geoinformacije) tekstil, odjeću, kožu i obuću (TCLF) i turizam. U budućnosti će se proširiti na dodatne sektore. Financira se iz programa Erasmus Plus.

- surađivati s relevantnim dionicima kako bi poduzećima bili dostupni stručnjaci specijalizirani u području kemijskog sastava ćelija, proizvodnim procesima, sustavima za upravljanje baterijama itd. (2018.–2019.)
- surađivati s relevantnim dionicima i pomoći u uspostavljanju veza između obrazovnog sustava i europske mreže probnih proizvodnih linija u cilju stjecanja iskustva i praktičnih znanja u proizvodnji. (2018.–2019.)
- poticati države članice da koriste sredstva Europskog socijalnog fonda za obrazovanje stručnog osoblja u području baterija. (trajno)
- pomoći fakultetima i drugim ustanovama za obrazovanje i osposobljavanje da razvijaju nove diplomske studije u suradnji s industrijom. (2018.–2019.)

5. Potpora održivom vrijednosnom lancu baterija – tj. zahtjevi za sigurnu i održivu proizvodnju baterija – kao ključni element konkurentnosti EU-a

Održiv vrijednosni lanac baterija trebao bi biti dobro integriran u kružno gospodarstvo i poticati konkurentnost europskih proizvoda. EU stoga mora pružati potporu rastu održive proizvodnje visoko učinkovitih i sigurnih baterijskih ćelija i baterijskih sklopova/modula s najmanjim mogućim utjecajem na okoliš. Moguće je upotrijebiti niz instrumenata kako bi se uspostavili strogi uvjeti u pogledu sigurnosti i zaštite okoliša, kojima bi se postavilo standarde i na globalnim tržištima. U tom cilju trebalo bi u potpunosti iskoristiti prednosti Direktive EU-a o baterijama, koja se trenutačno preispituje, i okvir Direktive o ekološkom dizajnu, s obzirom na to da omogućavaju osmišljavanje inovativne regulative koja će biti primjenjiva i u budućnosti.

Preduvjet za održivost europskog vrijednosnog lanca baterija, posebno u kontekstu kružnog gospodarstva, je da se detaljno analiziraju ključni faktori koji utječu na proizvodnju sigurnih i održivih baterija.

To podrazumijeva cijeli vrijednosni lanac, od održive i odgovorne opskrbe sirovinama do proizvodnih procesa, integracije sustava i recikliranja.

Ključna djelovanja

Komisija će:

- u kontekstu preispitivanja Direktive EU-a o baterijama provesti procjenu ciljeva u pogledu prikupljanja i recikliranja baterija na kraju njihova životnog vijeka, uključujući uporabu materijala (očekuje se da će evaluacija biti završena u rujnu 2018.).²⁸ (četvrto tromjesečje 2018.)
- pokrenuti istraživanje odlučujućih faktora za proizvodnju sigurnih i održivih („zelenih”) baterija. (četvrto tromjesečje 2018.)

Na temelju toga:

- utvrditi mogućnost razvijanja standardiziranog EU-ova postupka za procjenu životnog ciklusa baterija, posebno uzimajući u obzir rezultate pilot-projekta „ekološki otisak proizvoda” u bliskoj suradnji s industrijom²⁹.

²⁸ Direktiva 2006/66/EZ, SL L 266, 26.9.2006., str. 1.

²⁹ tj. s obzirom na mogućnost napajanja vozila iz mreže (mreža-vozilo) i upotrebe baterije vozila za potporu mreži (vozilo-mreža).

- iznijeti zahtjeve za održivost baterija u pogledu njihove konstrukcije i uporabe s kojima će sve baterije koje se stavljaju na tržište EU-a morati biti sukladne (ovo uključuje procjenu odnosno prikladnost različitih regulatornih instrumenata poput Direktive o ekodizajnu, Uredbe o označivanju energetske učinkovitosti i Direktive EU-a o baterijama). (četvrto tromjesečje 2018.)
- voditi računa o međusobnoj dosljednosti niza regulatornih instrumenata (npr. Uredba REACH, Okvirna direktiva o otpadu) kako bi se osiguralo nesmetano funkcioniranje unutarnjeg tržišta za baterije, otpadne baterije i materijale dobivene od recikliranih baterija.
- nastaviti kontakte s dionicima i europskim tijelima za normizaciju radi razvijanja europskih normi za sigurnu i održivu proizvodnju, (ponovnu) uporabu i recikliranje baterija, među ostalim primjenom istraživanja prije uvođenja normi. (2018.–2019.)
- analizirati kako na najbolji način promicati ponovnu uporabu naprednih baterija i uporabu baterija iz kojih se može napajati mreža (četvrto tromjesečje 2019.).
- promicati etičku nabavu sirovina za industriju proizvodnje baterija. (prvo tromjesečje 2019.)

6. Osiguravanje usklađenosti sa širim poticajnim i regulatornim okvirom

Budući da su vrijednosni lanci globalni, baterije trebaju biti važan element odnosa Europske unije i njezinih globalnih trgovinskih partnera.

U okviru energetske unije, a posebno u okviru strategije „Čista energija za sve Europljane” i Strategije za mobilnost s niskom razinom emisije, Komisija je donijela širok spektar prijedloga i potpornih mjera kako bi ubrzala prihvaćanje energije iz obnovljivih izvora i čiste energije, posebno u pogledu skladištenja energije i elektromobilnosti. Brzo dovršavanje na razini EU-a te ambiciozna i brza provedba na nacionalnoj razini tih mjera koje se odnose na ponudu i potražnju može djelovati poticajno i ukloniti prepreke uspostavi inovativnog, održivog i konkurentnog EU-ova sustava baterija.

Komisija će:

- pratiti i suprotstavljati se nepoštenim praksama u trećim zemljama, kao što je subvencioniranje sirovina ili drugih elemenata za proizvodnju, primjenom instrumenata i mjera trgovinske zaštite EU-a. Ako su ispunjeni pravni uvjeti, Komisija može pokrenuti antidampinške i/ili antisubvencijske ispitne postupke kako bi odredila je li opravdano uvođenje mjera trgovinske zaštite. (trajno)
- pratiti narušavanja/prepreke pristupu tržištima i suprotstavljati se tim narušavanjima/preprekama – u skladu sa strategijom EU-a za pristup tržištu – s naglaskom na uklanjanje prepreka u trećim zemljama odnosno prepreka ulaganjima u automobilske industrije i drugim sektorima povezanim s baterijama³⁰. (2018.–2019.)
- osigurati usklađenost pravila o podrijetlu za električna vozila i baterijske ćelije u okviru EU-ove vanjske trgovinske politike osiguravanjem da se u pregovorima o sporazumima o slobodnoj trgovini koji obuhvaćaju pravila o podrijetlu za električne automobile i/ili baterije u potpunosti uzima u obzir razvoj proizvodnje električnih automobila i baterija. (2018.–2019.)

³⁰ S pomoću glavnih koordinacijskih platformi koje već postoje, uključujući Savjetodavni odbor za pristup tržištu (MAAC) i stručne radne skupine (MAWG) u Bruxellesu te timove za pristup tržištu (MAT-ovi) na terenu u trećim zemljama.

- osigurati da politike EU-a odnosno širi regulatorni okvir dosljedno obuhvaćaju nova pitanja koja se odnose na zaštitu zdravlja ljudi i okoliša, a povezana su s baterijama, te da omogućavaju razvoj i uvođenje inovacija u nove baterijske tehnologije (trajno).

i poziva Europski parlament i Vijeće da bez odgode donesu:

- revidiranu Direktivu o čistim vozilima
- nove norme za emisije CO₂ za automobile i kombije te za teška vozila
- preinaku Direktive o energiji iz obnovljivih izvora (RED II)
- preinaku Uredbe i Direktive o tržištu električne energije

te će blisko surađivati s državama članicama u cilju:

- osiguravanja pravovremenog prenošenja i djelotvorne provedbe ovog zakonodavstva i izmijenjene Direktive o energetske učinkovitosti zgrada
- ubrzavanja uvođenja infrastrukture za alternativna goriva u skladu s preporukama iz Akcijskog plana i uz potporu Instrumenta za povezivanje Europe

III. Zaključci i sljedeći koraci

Komisija poziva

industrijske subjekte iz EU-a koji sudjeluju u „Europskom savezu za baterije” da:

- nastaviti raditi na inicijativama i projektima³¹ koje predvodi industrija i provedu ih u praksi kako bi se izgradio konkurentan vrijednosni lanac baterija u Europi.

uključene države članice da:

- povećaju potporu projektima povezanim s proizvodnjom baterijskih ćelija koje predvodi industrija i drugim dijelovima lanca opskrbe upotrebom nacionalnih instrumenata i/ili odgovarajućih mehanizama za financiranje za koje su odgovorne (npr. strukturni fondovi), prema potrebi.
- pojednostavne i ubrzaju postupke dodjele potrebnih dozvola (koje se odnose na utjecaj na okoliš, dozvola za proizvodnju, građevnih dozvola) za probne linije i relevantne industrijske projekte.

Komisija će nastaviti surađivati sa zainteresiranim državama članicama i industrijom u okviru Europskog saveza za baterije kako bi se napredak nastavio u skladu s rokovima i da se ostvare konkretni rezultati.

Komisija će tijekom 2019. objaviti izvješće o provedbi ovog strateškog akcijskog plana.

³¹ Europski institut za inovacije i tehnologiju (EIT) Inno-energy <http://www.innoenergy.com/eit-innoenergys-role-within-the-european-battery-alliance/>